

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

Regvla LII. Non præstat imppedimentum, quod de jure non fortitur
effectum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

prehensa vitium adferunt. Nam si acceptum feratur ei, qui sub condicione promissit, ita demum igitur aliquid acceptulatio intelligitur, si obligationis conditio extiterit: quae si verbis nominatim acceptulationis comprehendatur, nullius momenti facit actum. Non igitur nude & simpliciter de omnibus actibus legitimis hæc Reg. accipienda est, sed quorum natura siue institutioni repugnat diei vel conditionis adjectio, ut in exemplis à Pomponio allatis: quibus adde adoptionem, quæ ommissa est à Pomponio, & diei adjectione, d. l. si tibi, siue electio, postulatio conditionis adjectione vitiantur, cap. 2, De elect. lib. 6.

Item matrimonii contractum, ubi ei conditio contra substantiam adjecta est, puta si generatio nem prolis evitaveris, vel si aduiterandam te tradideris, vel donec in venero aliam ditio rem, cap. fin. Ext. De condit. appof. Neque absurdum est, hæc Reg. nostram ita fuse loquentem, ad dictam Pomponii Regulam restringere; cum alibi, in cap. De novop. nuntiat. apertissimis verbis dicat d. Pont. Quia vero sancti leges, non dedignantur sacri Canonis imitari, ita & sacrorum statuta canonum Principum constitutionibus adjuvantur.

REGULA LI.

Semel Deo dicatum, non est ad usus humanos alterius transferendum.

Deo dicata dicuntur, ades sacra, altaria, cœmeteria divino cultui vel religioni consecrata; quæ & idcirco humano commercio exempta sunt, cap. 2, De immuni. Eccles. lib. 6, ac nullius in bonis esse dicuntur, § nullius cum §§. segg. Institut. De rerum divisi. aded ut ne quidem ligna Ecclesie dirata vel collapsa, in usum laicorum transferri possint, sed vel alteri Ecclesie siue Monasterio applicanda, vel igne exurenda sint, can. Ligna De consecrat. dist. 1, Continentur &

hæc regula nostra monasteria & hospitalia Episcopii auctoritate creta, can. Qua semel 19, quasi 1, cap. Ad hæc 4, Ext. De religiof. domib. Item calices, patenæ, vestes, libri, aliaque instrumenta Ecclesiastica, can. Altaris cum 4, segg. de consecrat. dist. 1, & d. cap. ad hæc cap. 1, Ext. De pignori. imo & prædia, vineæ, & reliquæ res Ecclesie; quæ & Deo consecrate dicuntur, can. Nulli liceat, can. Prædia, XII, quasi 2.

REGULA LII.

Non præstat impedimentum, quod de jure non sortitur effectum,

Exemplum require ex cap. 4, & cap. 5, Ext. De despons. impub. ubi species talis refertur: Contracta sunt sponsalia à Cajō cum puella minore septennio, postea idem Cajus consentit in matrimonium cum matre ejusdem puellæ: qua de re consultus S. Pontifex refertur, matrimonium hoc cum matre initum non impediri propter sponsalia præcedentia cum filia; cum sponsalia ipso jure, utpote à minore septennio contracta, non constiterint: ac proinde nullam publicæ honestatis injuriam induxerint, ob quam aliàs inhibitor matrimonii contractus. Alterum exemplum juris civilis sit: Si quis post primum testamentum, alterum facere coeperit, sed mortalitate præventus, aut quia ejus rei eum præstituerit, id non perfecit: non ided infirmantur priores tabulæ; cum posteriores effectum non habuerint, § ex eo autem Institut. Quib. mod. testam. infirm. Quæ ad illustrationem hujus Reg. sufficiant.

Perdit autem officium suum hæc Regula in casibus, in quibus vel sola voluntas sufficit ad producendum effectum; veluti in legato, quod & ademptum censetur priori legatario, etiam si posterior legatarius talis sit, in cujus persona legatum consistere non possit, l. Plane ubi 34, in princ. De leg. 1, l. Esit 20, De adm. vel transf. leg. vel si posteriori testamento, licet imperfecto, legatum revocatum fuerit, cum hæc in re sola voluntas sufficiat, l. Ex parte 22, eod.

Nec in delictis hæc regula obtinet; quæ licet effectu careant, ed quod contra jura admittantur, juxta cap. Qua contra in f. eod. hoc tamen non aliter accipiendum est, quam quod attinet ad delinquentis commodum, ne ipse ex delicto suo præmium vel impunitatem ferat; secus quod ipse in commodum, quo plectitur vel muldatur reus ob delictum suum.

Neque huic Regule obstat text. in cap. missa in

in princ. De sponsalib. lib. 6. ubi ex sponsalibus in-
 vidis publica honestas oritur matrimonium sub-
 sequens impediens & contractum dirimens. Nam
 tamen si huiusmodi sponsalia ipso jure nulla sint,
 non tamen effectum erant, quoad opinionem vul-
 gi, forte existimantis ea valida esse: ut merito &
 in his sponsalibus, publicæ honestatis tueandæ &
 conservandæ causâ, receptum fuerit, ea non mi-

nus impedimento esse justis nuptiis, quàm si le-
 gitimè contracta essent. *Semper in conjunctionibus,*
inquit Modestinus, non solum quid liceat, confido-
randum est, sed & quid honestum sit, l. 42. D. De ritu
nupt. Verùm cum hodie discessum sit ab hac sen-
 tentiæ unice per Concilium Tridentinum *Sess. 24*
cap. 3. in decret. de reform. matrim. non est quod lon-
 gè insistamus.

REGULA LIII.

Cui licet quod est plus, licet utique quod est minus. |

IN eandem sententiam Ulpiani Regula est in
l. Non debet 11. D. hoc eod. tit. Pertinet verò ad
 ea, quæ suprà retulimus ad *cap. Plus semper.*

Ibi latius vide & Accurs. ad *d. l. Non de-*
bet.

REGULA LIV.

Qui prior est tempore, potior est jure.

HÆC Regula latè se diffundit. Pertinet enim
 ad collationes beneficiorum Ecclesiasti-
 corum; ut si cui beneficii collatio prior fa-
 cta est, posteriori præferatur. *cap. Et cui 7. & cap. Si*
postquam 13. & cap. Si tibi absenti 17. De prob. lib. 6. ad
collegia; ut quo tempore quis in collegium re-
 ceptus est, eo ordine confideat & sententiam dic-
 cat, *cap. 1. Ext. De maior. & obed. l. 1. D. de albo scrib.*
 ad hypothecas & pignora; ut & in his semper e-
 jus causa potior sit, qui tempore antecessit, *l. Prior*
v. Qui potior in pig. adeò licet is, qui prior est, ge-
 neralem hypothecam habeat omnium bonorum,
 posterior verò specialem unius rei; nihilominus
 ille & in hac re præferatur alteri, etiam si ex bo-
 nis aliis pecuniam suam redigere possit, *l. 1. v. d.*
tit. & l. Si generaliter 6. C. eod. Nec refert, posteriori
 creditori pignus traditum sit à debitore: adhuc
 enim potiores partes erunt prioris creditoris, *l.*
Creditor 12. §. fin. v. d. tit. cum res cum suo onere
 transferat ad posteriorem creditorem, *cap. Ex liti-*
vis circa fin. Ext. De pignori l. Alienatio v. De contrah.
empt. Horum omnium ratio est, quòd jus quæ sit-
 tum alteri invito auferri non possit, *l. Id quod no-*
strum & l. Non debet alteri v. hoc nostro tit. Ubi verò
 nullum jus alteri quæ situm est, nihil impedit,
 posteriorem priori præferri in jure acquirendo;
 veluti in re duobus separatim vendita vel dona-

ta; is enim cui possessio prior tradita est, alteri li-
 cet in contrahendo priori, præferatur; propterea
 quòd ex traditione posterior rei dominium jam
 nactus sit, *l. Quoties 15. C. De rei vind. Sic & creditor*
 posterior, cui pignori res obligata est, antefertur
 omnibus personalibus creditoribus etiam priori-
 bus, propter jus in re sibi constitutum à debitore,
l. Eos 2. C. Qui potior in pig. d. l. Creditor §. si primus. Al-
 liter si nulla omnino res in pignus data esset; nam
 hac specie omnium creditorum æqualis esset
 conditio, ita quòd is, cui prior solutio facta est,
 rem rectè retineat, *l. Privilegia 16. De privil. cred.*
vide ibi Interpp. quia vigilantibus jura succurrunt,
 non negligentibus, *l. Si pupillus 24. circa fin. & l.*
Qui autem 6. §. sciendum v. Qua in fraud. cred. præ-
 terquam si unus vel plures creditores missi sint
 in possessionem bonorum debitoris latitantis;
 nam nihil præjudicat horum diligentia cæteris
 creditoribus absentibus, qui si postea veniant,
 concurrant simul cum in possessionem missis, ex
 Justiniani constitutione, *in l. fin. C. De bonis au. Tor.*
jud. possid. Singulariter quoque receptum est in
 pignore in instrumento publico contracto, ut hoc
 præferatur alteri privata manu conscripto; nisi
 privatim trium testium subscriptione munitum
 sit, *vide in l. Scripturas 11. C. Qui potior in pig.*